UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.D. Iacobi Marchantii Vitis Florigera

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

12. In funere eiusdem Nobilis Dominæ, post epulum funebre.

urn:nbn:de:hbz:466:1-56381

Visual Library

ſinum æternitatis, animam ſincero corde Tibi Matrique tuæ Sanctiſſimæ devotam, infirmis membris tuis ex charitate officioſum; miniſtris tuis obſequentem, locis piis munificam, & liberalem: tot dotibus naturæ & gratiæ præfulgidam omnibus amabilem, & ab omnibus commendatam. Occidit ei Sol vitæ huius, & lux: Tu ei Sol eſto, & illuſtra faciem tuam ſuper illam, & ſit ei dies luxque perpetua; & ſi quæ eam obumbrarint delicta vanitatis terrenæ, terge, & diſſipa luce benignitatis tuæ. Hoc à te poſcit ſacer iſte & funebris confeſſus, &c.

LECT. 12.

MANE, THECEL, PHARES.
Dan. 5.

In Funere eiuſdē Nobilis, Dominæ, poſt epulum funebre.

HOrrore plena fuit viſio Regis Balthaſaris, dum in feſtivo & geniali epulo, nocte Optimatibus ſuis inſtructo, conſpicatur manum ſcribentem, in aulæ ſuæ pariete iuxta candelabrum, ut ex luce candelabri tantò magis conſpicua foret. Tria autem ſolummodò inſcribebat verba: MANE, THECEL, PHARES, vt fortè ſolùm tres litteras initiales illorum verborum, ut aliqui volunt. Nemo autem ex Sapientibus Chaldæis potuit hanc ſcripturam legere, aut interpretari: vel quia dictiones iſtæ erant ſine punctis ſcripturæ, quibus utuntur Chaldæi & Hebræi: aut quia tantum erant initiales litteræ harum dictionum, quomodo latine ſcriberemus. M. T. P. ad ſignificandum MANE, THECEL: PHARES.

Contremuit autem Rex, & cogitationes eius conturbabant eum. Quare ita contremuit? An non cinctus erat mille Optimatibus ſuis? Cur timet unam manum apparentem, & quidem hominis manum? Quid illa manus ei nocere poteſt, quæ non lanceam vibrat aut gladium, non arcum tenet aut telum, ſed calamum: Manus eſt, non cruorem fundens, ſed attramentum: non percutiens, ſed exarans. Attamen meritò timet, quia ſemper ſæva præſumit perturbata conſcientia.

Rege interim conturbato, & Sapientibus ignorantiam ſuam hac in re fatentibus, vocatur Daniel, qui ſpiritu Dei pollebat, & rogatur ut ſcripturam legat & explanet. Legit itaque, tria verba iam dicta quæ idem ſignificant, quod NUMERAVIT, APPENDIT, DIVISIT Et quia hoc obſcurius adhuc Regi eſſe poterat, totam mentem divinam clarè ei expoſuit: Hæc eſt, inquit, interpretatio ſermonis, MANE: Numeravit Deus regnum tuum, & complevit illud THECEL: Appenſus es in ſtatera, & inventus es minus habens. PHARES: Diviſum eſt regnum tuum, & datum eſt Medis & Perſis, eadem nocte interfectus eſt Rex. Quod quidem de anno revoluto interpretantur nonnulli. Quia illa nocte ſolebant convivium inſtruere in honorem Deorum ſuorum, ideoque cúm iam non ampliùs meminiſſet Balthaſar decreti cœleſtis, incidit in manus hoſtium.

Ita Guevara; Alcazar, & alii.

In hoc convivio funebri, in hac aula tenebroſa & luctuoſa, videor mihi videre ſimilem manum cœlitus ſcribentem idipſum, ut commoveat unumquemque noſtrum, cuiuslibet ſtatus ſit, aut ordinis. Quid ergo ſcribit aliud quàm iſtud cordibus omnium inſcribendum: *Numeravit: Appendit: Diviſit*: ſive *Numeratum, Appenſum, Diviſum*? Attendite igitur, ô Præclari & Sacerdotes hic præſentes: Attendite, ô Viri prænobiles & perilluſtres! Attendite, ô Tribuni, Centuriones, Milites, Attendite, ô miniſtri omnes huius aulæ cum Heris & Dominis. Attendite, inquam, & cordi recondite ſcripturam hanc decretoriam, illamq; frequenter legite & volvite, quia vos omnes concernit: MANE, THECEL, PHARES, Numeravit Deus annos veſtros, menſes, hebdomadas dies horas, momenta, & complet illa Conſtituit terminos qui præteriri non poterunt: & ſæpe mendax eſt calculus hominum multos ſibi annos computantium: errare aut falli nequit calculus illius qui *omnia in pondere, numero menſura diſpoſuit.* Sap. 11.

Appendit quoque vos in Statera ſua, ponderans omnia opera bona & mala, virtutes & vitia, facta & dicta, imò & cogitationes. *Spirituum ponderator eſt Dominus.* Prov. 16. Pondus eius pondus Sanctuarii eſt, omnia merita vel demeteria appendit juſtiſſimè, non in fallaci mundi pondere, de quo eſt illud: Pſ. 61. *Mendaces filii hominum in ſtateris, ut decipiant ipſi de vanitate in idipſum.* Et rurſus alibi: *Canaan in* Oſee 12. *manu eius ſtatera doloſa.* Nihil ponderant in ſtatera Domini honores, opes, gloria, pompa ſæculi; ſed inveniuntur hæc omnia inania. quæ mundus æſtimat in bilance ſua. At pietas, charitas, humilitas, continentia, caſtitas, habent hic pondus ſuum: dum is ponderat qui tribus digitis appendit molem terræ, & librat in pondere montes, hoc eſt, quamlibet ſublimes & excellos ſæculi viros.

Dividet tandem paucum poſt tempus regnum veſtrum, hoc eſt, animam à tempore. Dividet vos ab his quibus nimio affectu inhæretis. Dividet ab opibus, honoribus, parentibus, amicis. Dividet quæ veſtra ſunt inter hæredes, forſan ingratos. Et utinam non dividat vos à ſe, ab Angelis, & Cœlo, à Beatis, & tradat Dæmonibus; hoſtibus veſtris: Vtinam ab hac luce, & à luce ſimul æterna vos non dividat.

Hæc ergò tria attendenda ſunt: Numerus & Calculus, Statera & Pondus, Romphæa & Gladius ſecans & dividens: ut ſcil. poſsimus diſcrimen prævenire & evadere, ſatisfaciendo numeranti, appendenti, dividenti, antequam hora fatalis adveniat. Quomodo autem id poterimus? Hoc poterimus, ſi & nos, dum tempus eſt, *Numeraverimus, Appenderimus, Diviſerimus.*

Numerare.

Quid eſt numerare? Vitæ noſtræ brevitatem ſeriò conſiderare, & calculo juſto recenſere, illud Iob ruminando: *Spiritus meus attenuabitur, dies mei breviabuntur, & ſolùm mihi супereſt ſepulchrum.* Et rurſus illud: *Breves dies hominis ſunt, numerus menſium*

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

Iob. 7. *menſium eius apud te eſt.* Denique & iſtud: *Sicut ſervus deſiderat umbram, & mercenarius finem operis ſus præſtolatur: ſic & ego habui menſes vacuos, & noctes laborioſas enumeravi mihi.*

Quid eſt appendere? Examinare non ipſos in bilance rationis & ſtatera juſtitiæ; ponderare peccata noſtra ſecundùm veritatem, & non ſecundùm fallacem mundi ſtateram, in qua vitia nonnulla inſtar virtutum æſtimantur: avaritia ibi prudentiæ nomen & locum tenet; vindicta magnanimitas reputatur, prodigalitas liberalitatis titulum ſibi vendicat, hypocriſis humilitatis, diſſolutio hilaritatis. Rurſus, appendere eſt ponderare pondus ignis æterni, aut pondus pœnarum futuri ſæculi, ſicque dirigere pedes ſuos in viam rectam, ut in eas non ſit periculum incidendi.

Quid eſt autem dividere? Eſt attendere & perſpicaci mentis oculo eminùs intueri futuram illam diviſionem corporis ab anima, animæ à corpore, nec ſolùm à corpore, ſed & ab omnibus charis in hoc ſæculo rebus; ſicque tempeſtivè affectum nimium ab his dividere & ſecernere, imò & amore nimio huius vitæ. Hoc facit is qui maturè illud cõſiderat: *Stulte, hac nocte repetent animam tuam à te, & quæ paraſti, cuius erunt?* Denique diviſionem illam nunc oportet ſibi repræſentare, quæ futura eſt à luce æterna, à patria & hæreditate filiorum, à conſortio agnorum & ovium. Felix igitur, qui benè numerat, benè appendit, benè dividit in hac vita, ut calculum, ſtateram, diviſionem horribilem alterius vitæ poſſit evadere, & prævenire.

PErnobilis Domina defuncta (cui extremos hodie meritò honores illuſtris hic cœtus mœſto animo perſolvit) dum adhuc hac in vita mortali degeret, monitum iſtud divinum apud Danielem expreſſum non prætermiſit: Etenim & ipſa *Numeruit, Appendit, Diviſit.* Brevitatem vitæ huius caducæ, & variis periculis & mortis obnoxiæ, ſæpè conſiderabat; ſicque figebat mentis oculos ſuper ſe ſepulchrum ſuum. Sæpè enim ex eius ore audivi: Sacrificiis tuis me commendatum habe, nec enim exiſtimo mihi longam vitam fore. Atque inter cætera huius vitæ pericula ſpecialiter timebat partus periculum, & confœderatos ei dolores. Vnde cùm ultimam geſtaret prolem, vtero gravida, & partui propinqua: Vereor, inquiebat ipſa, me hac vice diſcrimen haud evaſuram. Et certè hoc quaſi animo præſago viſa eſt mihi dicere, ac de ea verificatum videmus illud: *Timor, quam timebam, evenit mihi, quod verebar, accidit.* Iob. 3.

Luc. 12.

Intuebatur quoque bilancem divinam, eiusque pondus, nam & illi hoc convenit: *Verebar omnia opera mea, ſciens quod non parceres delinquenti. Quaſi tumentes ſuper me fluctus ſemper timui Dominum.* Iob. 9. Certè timor Dei eam manuducebat in omnibus, & cuſtodiebat ac protegebat. Vlterius ponderabat in ſiclo Sanctuarij futuræ vitæ pœnas; ideoque optabat decurſu vitæ huius aliquam ſibi immitti pro delictis pœnitentiam & ſatisfactionem, ne in pondere divini judicij inveniretur minus habens. Eandem ob cauſam quotidie divinis intererat Sacrificijs, ubi communicantur merita & ſatisfactiones Chriſti, defectum noſtrum ſupplentes. Sciebat illud S. Bernardi: *Ego quicquid mihi deeſt ſuppleo ex viſceribus Domini noſtri Ieſu Chriſti, quia miſericordia affluunt, nec deſunt foramina per quæ affluant.* Bernar. in Cant.

Denique, dimiſit animum ſuum ab omnibus ſæculi rebus ut perfectè adhæreret Deo. Quapropter in extrema ægritudine, poſtquam filijs benedictionem impertiſſet, & marito valedicens, omnem eorum ſollicitudinem commendaſſet, & ei reſignaſſet, rogavit ut ſineretur figere oculos in Deum, in ſepulchrum, in æternitatem appropinquantem. Omnia Deo commiſit ſincera animi demiſſione, nullam ultra ſibi fieri mentionem de rebus ſæculi cupiens licet integra perſiſterent mente. Accingens ſe ad iter ſibi adhuc ignotum, illi ſoli animum intendebat, ut Deo Duce, Angelo Comite, Maria & Anna manum præbente, feliciter illud poſſet peragere. Atque ut domibus Religioſis in locis circum vicinis egreſſus animæ ſuæ commendaretur, humiliter rogavit, meritis & orationibus piorum ſollicita munire calcaneum ſuum, ne fors ei ſerpens inſidiari valeret.

Tandem igitur completum eſt Dei ſuper eam decretum. Complevit eius annos & tempora, menſes & dies, qui de illis ab æterno diſpoſuerat. Diviſit animam ipſius à corpore, & terrena inhabitatione: Appenſa quoque fuit in ſtatera & bilance, ſed, ut piè exiſtimamus, non eſt inventa minus habere. Quis enim poſt tot exempla lucida virtutis, eam dixerit minus habuiſſe pietatis, charitatis, humilitatis, cęterorumque meritorum, quam eius ſtatus depoſcebat: Imo forſan dicere potuerit cum Iob. *Vtinam peccata mea appenderentur, & calamitas quam patior, in ſtatera.* Etenim calamitas acris & prolixi morbi, coniuncta meritis & ſatisfactioni Chriſti, longe plus præponderare poteſt omnibus pœnis, quas peccata promerentur. Iob. 6.

Quod ſi forſan ex ſe aliquantum deficiens fuit, quia humanæ naturæ conditio multis eſt obnoxia defunctus, & pulverulentum eſt iter quod hic peragimus, ita ut labeculis nos inſpergat, supplebunt millenæ Miſſæ, quæ pro eius ſubſidio quantocyus ipſa rogante, perſolvẽdæ ſunt, ſupplebit pius cruor Chriſti Ieſu in Miſſæ Sacrificio offerendus, & hodierna die à nobis ad hunc effectum oblatus, aliaque ſine numero viventium ſuffragia, in cœlum ad eius auxilium deſtinata. Atque hoc poſtremum addo hic ſuffragium & votum.

Rogo te, & obteſtor obnixiſſime Domine Ieſu per ſpineam coronam, cuius punctiones tecum perſenſit, per crucem, quam in tuo conſortio toleravit per lectum coloris, in quo ſine te non decubuit, per anguſtias & languores animæ tuæ, quibus per longam & acrem ægritudinem patientiſſime partici-

pavit, per vulnera & plagas tuas, quibus pio corde communicavit, ſupple quidquid ei deeſt, dele & abſterge quicquid ei maculæ ineſt, & Paſſionis tuæ conſortem transfer in conſortium gloriæ & æternæ fruitionis.

Si terreſtris domus noſtra diſſolvatur, habemus ædificationem ex Deo, domum non manufactam æternam in cœlis. 2.Cor 1.

In funere Illuſtris Domini Baronis de VViernes, &c. poſt epulum funebre.

DVm undique arcem hanc luſtro, amplis magnificisque ædificiis conſtructam, quibus extremam apponere manum Illuſtris eius Dominus morte præventus non potuit, memoriæ ac menti occurrit illud Apoſtolij: *Si terreſtris domus noſtra diſſolvatur, habemus ædificationem ex Deo, domum non manufactam, æternam in cœlis.* Quæ eſt domus noſtra terreſtris, quæ citò diſſolvitur? Corpus certe noſtrum luteum eſt domus iſta, quæ, quia terrenum habet fundamentum, mox per ægritudinis incurſum concutitur, & excutitur ac corruit. Et licet morbi violantia in eam non impingat, tamen ſenſim ſine ſenſu collabaſcit, & deteritur ævi decurſu: ita ut non ſit fidendum ei, non magis quam *parieti inclinato, aut maceriæ depulſæ.* Hoc cogimur cernere, & attendere, in hoc funere Illuſtris Domini Baronis, qui in florente adhuc ætate impulſu ægritudinis mox corruit, & in pulvere nunc iacet, diſſoluta animæ & corporis compage, dum ligna lignis, lapides lapidibus, lateribus lateres, marmora marmoribus conglutinare cœpit, ut Arcem ſuam quaquaverſum perficiat, & conſummet habitationem peramplam & percommodam ſibi nobilibusque ſuis prolibus paraturus.

Pſal. 61.

Sed, eheu! ingemiſcere cohor & dicere: Quis credidiſſet eum adeo exiguo tempore tam magnifica tamque illuſtri domo uſurum? Certe, recte monuit Apoſtolus, ut qui *utuntur hoc mundo, tanquã non utantur* quia tempus breve eſt, & quia præterit figura huius mundi. Sic & nos monere poſſumus eos qui ampla ſibi palatia aut tecta ædificant, ut ædificent tanquam non uſuri, aut certe tanquam non non fruituri: apte enim diſtinguunt Theologi, *Vti & frui* quod rebus huius ſæculi quaſi tranſeunter utendum ſit, nec affectu inhærendum, cum volubiles ſint & caducæ: in altero autem ſæculo frui dabitur his quæ tunc perennabunt.

2.Cor.7.

Nota.

Non eſt à noſtro propoſito alienum, quod de Nobili quodam juvene Gerardo à Campis Hiſtoriæ tradunt Franciſcanæ. Hic utroque orbatus parente multarum opum & pecuniarum hæres, putavit ſibi glorioſum, ſi domum magnificã exſtrueret, ſibique propriam vendicaret, & habitaret, ex ea non migraturus Fecit igitur, exſtruxit eam ex animi ſui ſententia: vocavitque ad illius benedictionem omnes amic[illegible]os, oſtentans domum undequaque, & ſing[illegible]los rogans, ut libere edicerent, ſi quippiam decori domus huius deeſſet, ſibi ſatis nummorum eſſe, ut defectum corrigat, & diruat. Cumque omnes domum laudarent, unus dixit: *Pulchra eſt & commoda, ſed unum adhuc deeſt.* Inſtabat ipſe, ut plene aperiretur, in quo ſit defectus, ut provideat huic rei. Poſt multam autem inſtantiam, dixit ei amicus in aurem. *Defectus non in lignis, aut lapidibus, aut feneſtris conſiſtit: ſed in eo quod domus huius Dominus ex ea quandoque efferri debebit, & forſan propediem.* Hoc reſponſo accepto proceditur ad convivium. Is vero qui ad hilaritatem amicos invitarat, cogitabundus hæret, nec reſponſum illud ab animo excutere valet, ſed meditatur & ruminat quid conſilij ſuperſit, ne domo efferatur. Noctem exinde ſequentem duxit inſomnem, ſemper idipſum alta & ſollicita mente ſecum volvens. Tandem reſolvit: *Scio quid faciam, egrediar hac domo, antequam efferar ex illa, illamque & omnia relinquam, & domum mihi aliam fabricabo, in qua poſſim æternum habitare.* Sic Ordinem S. Franciſci ingreſſus eſt, ubi domum non manufactam æternam in cœlis ſibi fabricavit feliciter, diſſolvendæ tandem terreſtris ſuæ domus non immemor, hoc eſt mortis.

Non abſimiliter cum quodam die defunctum noſtrum familiariter in ædibus ſuis convenirem, hilari mente quicquid de ædificijs ſuis recentibus animo conceperat, mihi aperiebat, ſingulas partes delineans diſertis verbis, quas conſummare intendebat cum magnificentia. Subiunxi ego: *Domine, ſi hæc omnia conſummanda ſunt, feſtinatione opus eſt.* Replicat ipſe: *Cur mihi hoc dicis? An quia forſan brevi me moriturum vis ſignificare?* Reſpondi: *Non ſum Propheta, ut hac de re pronunciare valeam. Hoc tamen etiam quisque timere poteſt, & conſiderare iuvat, ne magna molientes, obliviſcamur incerti noſtri ævi, & caducæ vitæ, quæ nos deſerit in medio cœpti & concepti operis.*

Hoc quidem non raro fieri videmus: ita divina diſponente Providentia, ut nulli rei ſub Sole, & ſub inconſtanti aſtro Lunæ, figamus affectum: cum nihil ſit fixum, nihil certum, quia nec unum diem nec unam noctem ſecure nobis polliceri poſſumus. Mors juvenibus in inſidiis eſt, ſenibus in ja[n]uis: illam ergo ubique & quocunque tempore ſpectare & exſpectare oportet; quia & illa ubique nos exſpectat, & ſæpe adoritur & improviſo: velut fur in nocte, vel latro in itinere, diripiens cuncta, in quibus confidebamus. *Cum fortis armatus cuſtodit atrium ſuum, tunc in pace ſunt omnia quæ poſſidet*, ait Dominus in Evangelio, *ſed ſi fortior illo ſupervenerit, & vicerit eum, univerſa arma eius auferet, in quibus confidebat, & ſpolia eius diſtribuet.* Quid morte fortius, quæ non ſolum pauperum tabernas & plebis proletariæ caſas vi ingreditur, ſed etiam Regum turres, Baronumque ac Heroum arces: Ipſos ubi ipſa vincit & proſternit, nec arma, nec ſtemmata ei reſiſtere valent, nec opes, nec honores. Omnibus his eos

Semper & ubique mors exſpectanda.

ſpoliat,